

Z A P I S N I K

sa 39. sjednice Odbora za antikorupciju Skupštine Crne Gore, održane 20. jula 2015. godine

Sjednica je počela u 15 sati i 5 minuta.

Sjednicom Odbora predsjedavao je Predrag Bulatović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali Obrad Mišo Stanišić, zamjenik predsjednika Odbora i članovi Odbora: Mevludin Nuhodžić, Nikola Gegaj, Branko Čavor, Marija Maja Čatović, Zoran Miljanić, Koča Pavlović i Darko Pajović.

Sjednici nijesu prisustvovali poslanici: Milorad Vuletić, Obrad Gojković, Mićo Orlandić, i Nik Gjelošhaj.

U skladu sa članom 67 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, sjednici je po pozivu prisustvovao potpredsjednik Vlade Crne Gore za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku Duško Marković, koji je ujedno predsjednik Savjeta za vladavinu prava.

Sjednici je, u skladu sa članom 55 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovao poslanik Milan Knežević.

Sjednicu su pratili predstavnici medija i nevladinog sektora.

Predsjednik Odbora, Predrag Bulatović, je konstatovao da Odbor ima kvorum za rad i otvorio 39. sjednicu Odbora za antikorupciju.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno prihvaćen sljedeći

DNEVNI RED:

1. Trenutno stanje u procesu pregovaranja Crne Gore i Evropske unije u dijelu antikorupcije i organizovanog kriminala, vezano za Poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna ljudska prava i Poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost

Potpredsjednik Vlade Crne Gore za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku i predsjednik Savjeta za vladavinu prava Duško Marković, u uvodnom izlaganju saopštio je lični stav da trenutno stanje u pregovorima sa EU treba da bude razlog za zadovoljstvo, imajući u vidu mišljenje relevantnih međunarodnih adresa koje objektivno posmatraju aktivnosti i realistično vrednuju rezultate koje je Crna Gora ostvarila u ispunjavanju evropske i evroatlanske agende.

Naveo je da je period između dva Izvještaja o napretku obilježilo zaokruživanje zakonske osnove i odmakla izgradnja institucionalnog okvira, posebno ističući dva kapitalna projekta, Specijalno državno tužilaštvo i Agenciju za sprječavanje korupcije, čije formiranje teče planiranom dinamikom. Izabran je Glavni specijalni tužilac i osam od deset planiranih specijalnih tužilaca, a istovremeno su obezbijeđeni i prostorni uslovi za rad ovog tužilaštva. Naglasio je da suština problema nije u kvantitetu procesuiranih slučajeva, nego u njihovom kvalitetu, a rezultati moraju biti bolji sve i da ništa nije mijenjano u zakonodavstvu.

Govoreći o procesu uspostavljanja Specijalnog državnog tužilaštva, potpredsjednik Vlade Crne Gore i predsjednik Savjeta za vladavinu prava, osvrnuo se i na uspješnu reorganizaciju u Upravi policije Ministarstva unutrašnjih poslova, gdje je oformljena posebna jedinica za rad sa Specijalnim državnim tužilaštvom. Pri kraju je i formiranje specijalnog odjeljenja Višeg suda u Podgorici za suđenje u predmetima korupcije, organizovanog kriminala i ratnih zločina.

Kada je riječ o prevenciji korupcije, Marković je istakao da se upravo zahvaljujući aktivnostima Odbora za antikorupciju, formiranje Agencije za sprječavanje korupcije odvija planiranom dinamikom, te da je na nedavno izabranom Savjetu Agencije za sprječavanje

korupcije da u roku od 90 dana izabere direktora Agencije, a 60 dana nakon toga biće doneseni i akti za rad ove institucije. U pogledu nadležnosti ove Agencije, problematizovao je pitanje pristupa bankovnim računima, naglašavajući njegovu kompleksnost sa stanovišta ljudskih prava, što bi kroz komparativnu analizu evropskih rješenja i u saradnji sa briselskim partnerima trebalo da rezultira adekvatnim modelom i za Crnu Goru.

U osvrtu na rezultate ostvarene u reformi pravosuđa, saopštio je da kvalitetnog sistema borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala nema bez nezavisnog, odgovornog i efikasnog pravosuđa. Osim formiranja Specijalnog državnog tužilaštva, u državnoj tužilačkoj organizaciji započeta je procedura ponovnog izbora tužilaca paralelno sa dubinskim i detaljnim provjerama rada svih tužilaca. U svim državnim tužilaštvima doneseni su Planovi integriteta, izabran je sekretar Tužilačkog savjeta i u toku je proces uspostavljanja Sekretarijata. Planovi integriteta donijeti su i u svim sudovima, unaprijeđen je sistem disciplinske odgovornosti sudija uvođenjem disciplinskog tužioca i dvostepenosti u odlučivanju. Donijete su odluke o broju sudija i tužilaca na teritoriji Crne Gore, a u toku je i izrada Pravilnika i Poslovnika o radu kao i akata o sistematizaciji i organizaciji. Pokrenut je projekat zamjene pravosudnog informacionog sistema, dok je procedura donošenja novog Zakona o edukaciji u pravosuđu u toku. Efikasnosti borbe protiv korupcije i kriminala doprinijeće, prema njegovim riječima, izmjene Zakonika o krivičnom postupku koji je usvojen, kao i Zakon o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću, za koji se očekuje da će uskoro biti dostavljen Skupštini Crne Gore, nakon usaglašavanja sa Evropskom komisijom.

Izrazio je uvjerenje da u ovoj fazi pregovora sa postojećim kapacitetima Crna Gora razvija uvjerljivi bilans početnih rezultata, posebno kada je riječ o organizovanom kriminalu, o čemu svjedoči podatak da je na kraju 2014. godine zabilježen porast zapljene narkotika za 30,55% u odnosu na prethodnu godinu, dok su crnogorski organi za sprovođenje zakona učestvovali u akcijama zapljene narkotika na međunarodnom nivou (akcija „Kocka“) i na unutrašnjem planu. Kao značajan rezultat ostvaren na ovom planu, Marković je istakao izručenje Safeta Kalića Crnoj Gori, koje je odobrila Savezna Republika Njemačka.

Na kraju svog uvodnog izlaganja, potpredsjednik Vlade Crne Gore i predsjednik Savjeta za vladavinu prava naglasio je da je borba protiv korupcije i organizovanog kriminala zajednički prioritet i da naredni Izvještaj EK očekuje svjestan i napretka i nedostataka na polju vladavine prava.

U raspravi su učestvovali poslanici: Branko Čavor, Koča Pavlović, Zoran Miljanić, Darko Pajović, Predrag Bulatović, Mevludin Nuhodžić, Marija Maja Čatović, Nikola Gegaj i Milan Knežević.

Poslanik Branko Čavor je ocijenio da su ostvareni vidni rezultati u pregovorima za pregovaračka poglavlja 23 i 24 i da međunarodni partneri iz EU i NATO-a takođe prepoznaju da je Crna Gora u ovom dijelu ostvarila značajne rezultate. U prilog činjenici da je stanje zadovoljavajuće govore i aktivnosti koje se odnose na donošenje zakona i njihovu praktičnu realizaciju, kao što je formiranje Agencije za sprječavanje korupcije i Specijalnog državnog tužilaštva. Ističe da treba omogućiti Agenciji za sprečavanje korupcije i svim drugim organima koji se bave borbom protiv korupcije i organizovanog kriminala veoma snažan informacioni sistem i edukaciju koja često nije na zadovoljavajućem nivou.

Poslanik Koča Pavlović istakao je da je jasno prepoznatljivo odsustvo političke volje da se nešto istinski uradi na planu obezbjeđivanja materijalnih rezultata u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala. Napominje da su, tri godine od otvaranja pregovora i dvije godine od donošenja akcionih planova, rezultati takvi da je stanje javne i državne bezbjednosti i stanje u

sudstvu i tužilaštvu gore nego prije 3 godine, i da su reforme nevidljive, posebno reforme obavještajno-bezbjednosnog sektora. Osvrćući se na izlaganje Duška Markovića u dijelu nadležnosti Agencije za sprječavanje korupcije, smatra da pristup Agencije bankovnim računima ne bi trebalo da predstavlja problem, jer ga, po njegovim riječima, nemaju ni Agencije formirane u društvima koje imaju sličan problem sa korupcijom i organizovanim kriminalom. S tim u vezi, ne isključuje mogućnost da će se uskoro u radu Agencije pojaviti problem upravljanja ličnim podacima određenih osoba, kako im se ne bi ugrozila privatnost, kao što je bio slučaj sa pristupom dokumentima pristiglim iz SAD-a vezano za osobe koje su bile upletene u korupciju prilikom privatizacije Telekoma. Ocijenio je da su NATO kriterijumi daleko ispod kriterijuma EU, kada se u obzir uzmu pitanja iz pregovaračkih poglavlja 23 i 24, i da će eventualna pozitivna ocjena NATO-a o reformi u sferi vladavine prava i borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala značajno uticati na „omekšavanje“ ocjene u okviru Izvještaja EK za 2015. godinu.

Poslanik Zoran Miljanić smatra da ne postoje razlozi za zadovoljstvo jer se i dalje čekaju mjerljivi rezultati u borbi protiv korupcije na visokom nivou i borbi protiv organizovanog kriminala. Navodi da rezultati u borbi protiv visoke korupcije izostaju, odnosno nije donesena ni jedna presuda, dok se u borbi protiv organizovanog kriminala ostvaraju rezultati i to, po njegovim riječima, isključivo u saradnji sa stranim službama, navodeći kao primjer akciju „Kocka“. Ističe da su, bez obzira na zakonske izmjene i formiranje novih institucija, i do sada mogli biti ostvareni rezultati u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Poslanik Darko Pajović je saopštio da treba dati šansu Agenciji za sprječavanje korupcije kao novoj instituciji, ali ističe da dosadašnji rezultati ostvareni na polju borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, daju za pravo značajnom dijelu javnosti da ima skeptičan odnos prema novim institucijama koje treba da daju snažan impuls u borbi protiv korupcije. Napominje da prema vladinim izvještajima i akcionim planovima mnoge stvari nisu realizovane, posebno se osvrćući na preporuke međunarodne zajednice za Parlamentarne izbore održane u 2012. godini i navodne zloupotrebe u izborne svrhe. Smatra da je i do sada bilo dovoljno prostora za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala na snažniji način, sve i da nisu usvajane nikakve zakonske izmjene. Najznačajniji dio posla treba da obave državne institucije, čiji su sadašnji kapaciteti, po njegovom mišljenju, više nego dovoljni kako bi se ostvarili mjerljivi rezultati. Agencija za nacionalnu bezbjednost i Ministarstvo unutrašnjih poslova imaju veliki dio odgovornosti kada se govori o borbi protiv korupcije na visokom nivou, kao i Sudstvo i Tužilaštvo.

Predrag Bulatović, predsjednik Odbora, je govoreći o borbi protiv korupcije na visokom nivou saopštio da je i u Izvještaju EK za prethodnu godinu apostrofirana potreba za dodatnim naporima kako bi se ostvarili konkretni rezultati u istrazi, gonjenju i osudama u slučajevima korupcije, uključujući i korupciju na visokom nivou, kao i preporuka da se član 20 Ujedinjenih nacija o nezakonitom bogaćenju javnih funkcionera sistematizuje kao krivično djelo. Upitao je Duška Markovića da li EK traži otvaranje dodatnih istraga do oktobra mjeseca, ili će samo cijeliti započete sudske procese, kao i da li je bilo neophodno donošenje novih zakona, Zakona o Državnom tužilaštvu i Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu, ili su mogli biti ostvareni rezultati i bez tih zakona.

Poslanik Milan Knežević se u svom izlaganju osvrnuo na Deveti izvještaj o realizaciji mjera iz Akcionog plana za sprovođenje strategije borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala za period 2013-2014 i naveo neke slučajeve u kojima nisu ispoštovani predviđeni rokovi. Ukazao je na to da nije praćena implementacija Rezolucije o borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala kojom je definisan mehanizam saradnje sa Nacionalnom komisijom; da

nije došlo do izmjene i dopune Krivičnog zakona u cilju usklađivanja sa međunarodnim standardima i preporukama iz oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, sa posebnim osvrtom na nezakonito bogaćenje javnih funkcionera; da je učinjeno sve da se smanje kapaciteti Skupštine Crne Gore što se tiče unapređenja kontrolnih mehanizama, dok su kontrolna, konsultativna saslušanja i institut premijerskog sata ostali „mrtvo slovo na papiru“. U pogledu implementacije preporuka ODIHR-a iz procesa nadgledanja Parlamentarnih izbora iz 2012. godine, prema njegovim riječima, nije učinjeno ništa na izmjeni pravnog okvira koji se tiče izbornog procesa. Između ostalog nije uklonjena obligatorna klauzula od 24 mjeseca prijavljenog prebivališta kao uslova za pravo glasa. Isto tako, ostalo je nejasno kako se isplaćuju sredstva političkim partijama na lokalnom nivou i da li je došlo do izmjene i dopune podzakonskih akata koje je donijela Državna izborna komisija (Pravila o načinu obračunavanja i izvještavanja o nenovčanim priložima političkim partijama). Ističe da se tri mjeseca prije i jedan mjesec nakon održavanja izbora na sajtu Ministarstva rada i socijalnog staranja i Vlade Crne Gore nisu objavljivale informacije o socijalnim davanjima, da nije bilo izvještavanja o postupanju po prijavama zbog krivičnih djela protiv izbornih prava, te da nije implementirana kontrola finansiranja političkih partija, izbornih lista i pojedinaca u cilju sprječavanja zloupotrebe državnih resursa u partijske svrhe.

Poslanik Mevludin Nuhodžić je podsjetio da je Crna Gora tri godine od početka pregovora otvorila dvadeset pregovaračkih poglavlja, dok su dva privremeno zatvorena, te da se ne može reći da nije postojalo političke volje i da je Brisel bio neobjektivan kada je cijenio rezultate ostvarene na putu evropskih integracija. Istakao je da su i u procesu NATO integracija ostvareni značajni rezultati.

Poslanica Marija Maja Čatović smatra da su donijeti zakoni dobar osnov za konkretan posao, a to je borba protiv korupcije i organizovanog kriminala. Agenciju za sprječavanje korupcije treba pustiti da otpočne sa radom, pa tek onda tražiti mjerljive rezultate.

Poslanik Nikola Gegaj saopštio je da učlanjenje Crne Gore u EU i NATO, te ispunjavanje obaveza na tom putu postaju strateški prioriteti Crne Gore, dok je intenzivna zakonodavna aktivnost neodvojiv dio tih procesa, kao i borba protiv korupcije i organizovanog kriminala. Smatra da je Crna Gora posvećena vladavini prava, jačanju rada sudstva, policije i ukupnih administrativnih kapaciteta, uključujući i borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Duško Marković je u odgovoru na komentare poslanika istakao da je pozitivan ambijent za institucije ključan za kvalitet reformi, a samim tim i bilans rezultata. Pojedinačni incidentni slučajevi koji ugrožavaju bezbjednost mogu predstavljati prijetnju, ali ne na način da mogu ugroziti Crnu Goru. Odgovornost za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala pripada najviše Vladi Crne Gore, ali i Sudstvu, Tužilaštvu i Skupštini Crne Gore. Rokove ne treba definisati kao ciljeve, već kvalitet i standarde koji će biti prihvaćeni i implementirani. Saopštio je da EK prati konkretne slučajeve sa aspekta njihovog okončanja, od izviđaja, optužnice i presuđenja i da neokončavanje određenih predmeta u razumnom roku predstavlja razlog za kritiku. Istakao je da je donošenje Zakona o Državnom tužilaštvu i Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu bilo potrebno, ali da je Državno tužilaštvo moglo da ostvari bolje rezultate i bez tih zakona.

Sjednica je završena u 17 sati i 25 minuta.

SEKRETARKA ODBORA

mr Vesna Peković

PREDSJEDNIK ODBORA

Predrag Bulatović

